

relevant

geloof / kerk / mens / maatschappij
bisdom Antwerpen/ mei-juni 2013

*Een ketting
van generaties*

© Inge Van Halst

GEZIN ONDER DRUK

MIDDENGENERATIE

VATICANUM II

PROCESSIES

Relevant - Nummer 03 -
TWEEMAANDELIJKS

Mei-juni 2013

Afgiftekantoor Antwerpen X - P.914402

www.relevant-bisdomantwerpen.be

"Voor paus Franciscus die werd gekozen tot opvolger van de apostel Petrus en tot herder van onze kerkgemeenschap wereldwijd. Dat Gods Geest hem mag bijstaan en leiden in de uitoefening van zijn pastorale zending. Dat hij door zijn woord en voorbeeld de band van eenheid en liefde in de Kerk mag versterken. Dat wij allen gemeenschap mogen vormen rond hem, om samen te getuigen van Jezus en het evangelie. Laat ons bidden." Mgr. Johan Bonny nodigde alle gelovigen van ons bisdom uit om met deze woorden te bidden voor de nieuwe paus. Zelf ging hij voor in een dankviering in de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal van Antwerpen op 17 maart.

INHOUD

Woord van de bisschop	3
Een ketting van generaties	4
Famcat	10
De middengeneratie	12
Vaticaanum II over huwelijk en gezin	14
Heilig Bloedprocessie in Hoogstraten	16
De Loodsen in de kijker	18
Estafette: Marjan Janssen	19
De kiosk	20
Vorming	22
Doorkijk	23
Jongerenkatern	24
Was u erbij?	26
Het voorval	28

COLOFON

Relevant, het diocesane magazine van het bisdom Antwerpen, verschijnt tweemaandelijks.

Verantwoordelijk uitgever is Olivier Lins, Schoenmarkt 2, 2000 Antwerpen.

Hoofdredactie: Ilse Van Halst
Redactieraad: Dries de Bakker, Johan Govaerts, Jan Kint, Olivier Lins, Rita Peeters, Kristin De Raeymaecker, Lea Verstricht, Hilde Wellfens

Redactie en abonnementen: Relevant, Groenenborgerlaan 149, 2020 Antwerpen, 03 287 35 83, relevant@bisdomantwerpen.be, www.relevant-bisdomantwerpen.be.

Een jaarabonnement kost 20 euro. Jongeren betalen 10 euro. Abonnees in het buitenland betalen 40 euro. Abonneren kan op IBAN: BE45 7350 3165 1589, BIC: KREDBEBB van vzw Bisdom Antwerpen – Relevant met duidelijke vermelding van naam en adres voor wie het abonnement bestemd is.

foto: Frank Bahmüller

HONGER NAAR MEER?

'In mei legt elke vogel een ei.' Een ideaal moment om op onze tweemaandelijks ontdekkings- tocht door de *Visietekst van en voor het bisdom Antwerpen* een volgende halte aan te

doen: *Een ketting van generaties*. Want het gezin blijft een van de basisstructuren van onze samenleving, ook al staan gezin en gezinswaarden vandaag sterk onder druk.

Relevant schetst welke moeilijkheden er vandaag afkomen op het gezin in zijn vele verschijningsvormen. Hoe mensen, gesandwicht tussen zorg voor ouders en zorg voor kinderen en kleinkinderen, hun geloof beleven en hun gezin gelovig gestalte trachten te geven, vaak tegen de stroom in. Hoe belangrijk het is dat de Kerk gezinnen nabij is die door een beproeving gaan. Hoe jonge mensen er toch nog voor kiezen om kerkelijk te huwen. Hoe de middengeneratie wegeen zoekt om zijn geloof te voeden en het door te geven. Hoe jongeren en jongvolwassenen hun voelsprietten uitsteken op zoek naar plaatsen waar het evangelie beleefd wordt. En hoe ons bisdom hierop een antwoord tracht te formuleren.

Te midden van de brede waaier van vaak tegengestelde stemmen van onze samenleving, blijft het gezin de potgrond waarin gezaaid wordt. Een warm nest, waar vreugde en pijn gedeeld wordt, waar iedereen geeft en ontvangt, waar opgevoed en gekoesterd wordt. Een ideale plek om op te groeien, open te bloeien, honger te krijgen naar meer, uit te vliegen en steeds opnieuw thuis te mogen komen.

Ilse Van Halst

© Christa Damen

GENERATIES REIKEN ELKAAR DE HAND

Tussen Pasen en Pinksteren vinden er in ons bisdom vormselvieringen plaats. Het zijn sterke momenten voor zowel de vormelingen als hun familie. In de viering zijn alle generaties aanwezig: overgrootouders, grootouders, ouders, kinderen en kleinkinderen. Zelfs een tante uit het buitenland komt over voor het vormsel van haar neefje. De vormelingen zijn goed omringd. Zij staan in een ketting van generaties. Zijn al die generaties even gelovig of kerkelijk? Ongetwijfeld niet. Elke generatie heeft haar eigen waarden en vragen. Toch horen al die generaties bij elkaar, zeker op een communiefeest of vormsel. Trouwens, vele familieleden zien elkaar slechts bij zulke kerkelijke vieringen.

Geloven is iets heel persoonlijks. Meer dan vroeger is meedoen met de Kerk een persoonlijke keuze geworden. Die keuze is niet eenvoudig of gemakkelijk. Ze vraagt om de nodige vorming en ondersteuning. Gelukkig betrekken vele parochies de ouders van de communicanten of vormelingen bij de catechese. Samen spreken ze over Jezus, het evangelie en de Kerk. Samen ontdekken ze hoe het geloof een meerwaarde voor het

hele gezin kan betekenen. Wat niet gezaaid en gevoed wordt in het gezin, maakt later in het leven minder kans om te groeien en vrucht te dragen. Wat geldt voor andere gevoeligheden of vaardigheden die ouders aan hun kinderen willen doorgeven, geldt ook voor het geloof.

Soms lijkt de oudste generatie in de Kerk de sterkste schakel te zijn. Vele taken in en rond de kerk worden vervuld door mensen van de derde leeftijd. Ze zijn de dragende schouders onder tal van groepen en bewegingen. Daarvoor een oprecht woord van dank en waardering. Toch bouwen senioren niet als enigen aan onze kerkgemeenschap. Ook jongeren en volwassenen leveren hun bijdrage. Waar jongeren samenkomen om te lezen in het evangelie en zich in te zetten voor anderen, groeien nieuwe scheuten aan de Kerk. Waar volwassenen zorg dragen voor elkaar en van hun geloof getuigen, draagt het evangelie nieuwe vruchten. In de Kerk reiken generaties elkaar de hand en geven ze de fakkel aan elkaar door. In de eerste tijd van de Kerk vormden de christenen een soort 'huiskerken'. Ze kwamen samen bij iemand aan huis om te bidden, om maaltijd te houden en om elkaar in het geloof te sterken. In zulk een 'huiskerk' vormden christenen als het ware een grote familie. Misschien voelen jongeren

en volwassenen hier opnieuw behoefte aan: aan een kerkgemeenschap die aanvoelt als een grote familie.

Kiezen voor een gezin is vandaag een forse uitdaging. Zelfs de meest intieme relaties staan onder druk van werk en samenleving. Relatie- en gezinsvorming zijn onderhevig aan ontwikkelingen van uiteenlopende en vaak tegenstrijdige aard. Voor ouders is het geen evidente opdracht om met hun kinderen de juiste weg te volgen en het goede gesprek te voeren. Daarnaast is op de relatie tussen gezin en Kerk onbegrip, spanning en soms ook weerstand gekomen. Ouders weten uit ervaring hoe moeilijk de geloofsoverdracht aan hun kinderen en kleinkinderen verloopt. En toch horen Kerk en gezin bij elkaar: het is dezelfde Jezus die, zowel in het gezin als in de kerkgemeenschap, mensen bij elkaar brengt en aan elkaar toevertrouwt. Aan jonge mensen mag en moet de Kerk daarom blijven zeggen: "Vertrouw jullie verlangen. Sla de handen in elkaar en ga ervoor: voor jullie liefde en voor jullie bereidheid om kinderen te ontvangen en op te voeden. Dat is het kostbaarste verlangen dat God in jullie hart heeft gelegd."

+ Johan Bonny

© Romain Krols

Gevangenen steken een kaarsje aan bij het kruis tijdens de pastorale bezinning op Goede Vrijdag in de strafinrichting in Wortel. Ze waren aangenaam verrast met het bezoek van Mgr. Johan Bonny. "Ik houd eraan om op Goede Vrijdag in de voormiddag een bezinning in een gevangenis bij te wonen. Ook de komende jaren zal ik dat blijven doen", legt de bisschop uit. "Aalmoezenier Jef Smits en ik stonden stil bij drie passages uit het lijdensverhaal: de worsteling in de Hof van Olijven, de ondervraging van Jezus door Pilatus en de dood op het kruis. Stuk voor stuk snijdende passages voor de gevangenen. Het was muisstil in de kapel waar geen stoel onbezet bleef", zegt Mgr. Bonny, sterk onder de indruk. Nadien wisselde hij nog een woordje met enkele gevangenen. Een van hen omschreef als volgt wat hen bezighoudt: "Hoe kunnen we onze onmacht en onrust verwoorden voor de mensen aan de andere kant van de tralies?"

HET GEZIN ALS HOGEDRUKGEBIED

EEN KETTING VAN GENERATIES

GEZINNEN STAAN VANDAAG OP TAL VAN VLAKKEN ONDER DRUK IN ONZE SAMENLEVING. HOE OVEREIND BLIJVEN ALS GEZIN? WAT KAN DE KERK BETEKENEN VOOR DE VEELVORMIGE REALITEIT DIE HET GEZIN GEWORDEN IS?

HET GEZIN ALS HOGEDRUKGEBIED

*Gezinnen vandaag – ze zijn heel divers, ze hebben het druk en ze ervaren veel druk. De band tussen gezin en Kerk is niet meer evident, zoals ook de ‘Visietekst van en voor het bisdom Antwerpen’ aangeeft. Toch kan de Kerk vandaag nog heel wat betekenen voor gezinnen en een tegengewicht bieden voor de druk op gezinnen door te **werken aan een cultuur van ont-moeten.***

Hilde Pex

Een gelukkig gezinsleven staat met stip genoteerd op het verlanglijstje van de meeste mensen. Het is een ideaal waarvoor ze zich inzetten en het beste van zichzelf geven. Voor velen is het huwelijk evenwel niet langer de basis voor het uitbouwen van een gezin. Onze samenleving kent een brede waaier aan relatie- en samenlevingsvormen, zoals ongehuwd samenwonen met kinderen, co-ouderschap na scheiding, eenoudergezinnen, nieuw-samen-gestelde gezinnen, holebigezinnen, latrelaties. De pluralistische maatschappij, de sociale aanvaarding en de wettelijke erkenning brengen met zich mee dat ‘gezin’ een veelvormige realiteit geworden is. En dan zijn er nog de multiculturele en multireligieuze gezinnen – zeker in een metropool als Antwerpen.

Dat gezinnen onder druk staan, is geen nieuws. Met twee buitenshuis werken, het huishouden runnen, engagementen en hobby’s van iedereen ingepast krijgen in de gezinsagenda, omgaan met elkaars verwachtingen en met de eisen vanuit de werkomgeving en de

maatschappij, het vraagt nogal wat. Wanneer iemand in de familie extra zorg nodig heeft, wanneer relaties binnen het gezin onder druk komen te staan of wanneer werkloosheid dreigt door een bedrijfssluiting of herstructurering, wordt het zo mogelijk nog hectischer. Het ‘hogedrukgebied’ boven gezinnen creëert prikkelbaarheid en onbehagen, stress en overvraging.

Superman, supervrouw, superouder

De druk die van ideaalbeelden uitgaat, is bijzonder groot. Als vrouw moet je succesvol zijn: een gewaardeerde job hebben, mee zijn met de nieuwste trends, er aantrekkelijk uitzien en bovendien hartelijk in de omgang. De nieuwe man is ambitieus op het werk en ontpopt zich thuis als een handige Harry en een perfecte vader.

Ook op kinderen ligt een hoge druk. Niet alleen op school moeten ze goed presteren, ook in

© Liesbeth Pulinx

© Paul Hermans

de sportvereniging, de tekenacademie of de muziekschool. De media voeden deze ideaalbeelden. Lifestylemagazines en reclamespots portretteren vooral 'ideale' gezinnen: stralend, trendy uitgedost, samen genietend van mooie dingen, intens gelukkig met elkaar.

“
Door bij te dragen tot een cultuur van ont-moeting kan de Kerk een tegengewicht bieden aan de druk die gezinnen ervaren op tal van vlakken.
 ”

Partners onderling en ouders en kinderen verwachten ook veel van elkaar. Er leven, vaak onbewust, droombeelden, waarbij men elkaar ziet zoals men elkaar wenst en droomt, niet zoals men in werkelijkheid is. Dat creëert frustratie.

Ont-moeting

De Kerk staat voor grote uitdagingen. Hoe omgaan met de pluraliteit aan relatie- en gezinsvormen? Hoe in onze samenleving getuigen van de waarde en de betekenis van het kerkelijke huwelijk en het christelijke gezinsleven? Hoe gezinnen die beproefd worden of met een falen geconfronteerd worden, nabij zijn? Hoe als kerkgemeenschap een tegengewicht bieden aan de druk die gezinnen ervaren op economisch, financieel, sociaal, psychologisch, lichamelijk en spiritueel vlak? Hoe jonge gezinnen bereiken en smaak geven voor Jezus' Blijde Boodschap als een weg ten leven?

Een cultuur van ont-moeting kan zulk tegengewicht bieden. De kerkgemeenschap kan hiertoe bijdragen door voorzichtig te spreken over gezinnen: een spreken dat loskomt van de ideaalbeelden, die de lat zeer hoog leggen en waarbij mensen aan zoveel moeten voldoen om in te zijn en erbij te horen. Perfecte gezinnen bestaan immers niet: elk gezin heeft licht- en schaduwzijden, goede en kwade dagen. Dit niet benoemen, kan ertoe leiden dat mensen zich geremd voelen om anderen in vertrouwen te nemen bij problemen, bij moeilijke ethische beslissingen, bij conflicten of huiselijk geweld. Ideaalbeelden kunnen ook aanzetten tot al te lichtvaardig te oordelen over anderen. Ze kunnen verhinderen het positieve te zien en te erkennen in gezinnen waarvan de context of de vorm niet aansluit bij de eigen opvattingen. Hierin groeien vormt een reële uitdaging voor de kerkgemeenschap.

Een schouderklopje

Een woord van waardering doet iedereen deugd. Het mooie en goede dat in gezinnen gebeurt, mag benoemd en gewaardeerd worden, zoals het er-zijn-voor-elkaar, het investeren in alles wat het gezinsleven ten goede komt, het samen overwinnen van moeilijkheden, de inspanningen van ex-partners om hun kinderen zo optimaal mogelijk te laten opgroeien, de manier waarop ouders en grootouders hun geloof beleven en voorleven, de zorg en verantwoordelijkheid die mensen voor elkaar opnemen, in welke gezinsvorm ook. Het mag klinken, in de homilie en in pastorale gesprekken, in ontmoetingen met mensen ergens onderweg.

De Kerk kan ook bijdragen tot een cultuur van ont-moeting door te blijven pleiten voor de zondagsrust en voor een heilzaam leefritme,

door mensen en gezinnen op adem te laten komen, bij God en bij elkaar, door plaatsen van herbronning en verkwikking aan te bieden. Voor een aantal gezinnen is de lokale geloofsgemeenschap zulk een plaats, voor heel wat andere gezinnen zijn de parochie en de zondagsviering dat niet meer. Dit is meteen een grote uitdaging voor de Kerk: openstaan voor en ruimte bieden aan (parochie-overschrijdende) initiatieven waar mensen en gezinnen op Gods adem kunnen komen, waar ze Gods belofte voor elke mens mogen ervaren: Ik zal er zijn!

Op onze website www.relevant-bisdokumentwerpen.be lees je nog meer bijdragen van de Interdiocesane Dienst voor Gezinspastoraal over het thema.

De website gezinspastoraal.be van deze dienst bevat een brede waaier aan informatie over relationele en gezinsthema's, suggesties om als lokale geloofsgemeenschap aandacht te hebben voor gezinnen, een uitgebreide activiteitenkalender... Geïnteresseerden kunnen zich ook inschrijven op de maandelijkse e-nieuwsbrief Gezinspastoraal via IDGP@kerknet.be of www.gezinspastoraal.be.

© Jacobs-Verbeeck

Leren loslaten, het is een voortdurende opgave voor Raf Verbeeck in haar relatie met haar kinderen, kleinkinderen en ook ouders.

© Jacobs-Verbeeck

Ook op vakantie nemen Raf Verbeeck en haar echtgenoot de zorg voor hun ouders en kleinkinderen graag mee.

LOSLATEN IN VERTROUWEN

Elke levensfase heeft eigen uitdagingen, mogelijkheden en beperkingen. Ook de manier waarop we als gezin en als koppel ons geloof gestalte geven, krijgt telkens een andere klemtoon en een nieuwe focus. 61 lentes jong en sinds vorig jaar met pensioen, doe ik dit vandaag, samen met mijn man Herman, als het felgesmaakte beleg tussen een sandwich van kinderen, kleinkinderen en ouders.

Raf Verbeeck

Geloofsoverdracht, door het blijven vertellen van de grote verhalen, was een continu aandachtspunt in ons gezin. Mijn man Herman en ik probeerden door te geven aan onze kinderen wat we van onze ouders hadden meegekregen. Nu onze vijf kinderen hun eigen nestje bouwen en onze ouders zorgbehoevend werden, zijn de bakens verschoven. 'Aan jullie liefde voor elkaar zal iedereen zien dat jullie mijn leerlingen zijn', zegt het Johannesevangelie. Deze boodschap gestalte geven is nu belangrijker geworden dan grote woorden.

Gesandwicht

Als sandwichgeneratie kun je het gevoel krijgen aan een touwtje te hangen. Een telefoontje om zieke kleinkinderen op te vangen - en dat wil al wel eens gebeuren als je de trotse grootouders bent van acht flinke koters tussen twaalf jaar en zeven maanden -, een mand strijk meenemen van de kinderen, met vader naar de oorarts, wekelijkse was en strijk van vader, de zorg voor mijn schoonmoeder die in een home verblijft... Is dit nu de rustige tijd na die vele jaren hard werken?

“ God kan moeilijk papflessen geven of strijken. Ik moet zelf mijn handen uit de mouwen steken. Het gaat erom in daden te getuigen van een God die er steeds voor ons is. ”

Moest ik het echt zo bekijken, hield ik het niet lang vol. Ik zie het meer als een nieuwe en andere kans om ons geloof handen en voeten te geven. Het gaat erom in daden te getuigen van een God die er steeds is voor ons. Maar

die God kan moeilijk papflessen geven, strijken of op bezoek gaan in de zorginstelling. Ik moet zelf mijn handen uit de mouwen steken en mijn voeten in beweging zetten.

Supporteren

Voor mij wordt deze fase in mijn leven gekleurd door het begrip 'loslaten'. Al jaren probeer ik mijn kinderen hun eigen weg te laten gaan. Toch worstel ik vaak met een gevoel van onmacht en hulpeloosheid. Je ziet veel en denkt veel, maar je mag enkel aan de kant staan en supporteren. Dan val ik graag terug op een symbolisch uit handen geven: een kaarsje bij de Maria-icoon met de stille verzuchting dat zij maar mee een oogje in het zeil moet houden. Misschien een beetje wollig, maar voor mij een teken van vertrouwen in een nabije God.

In de relatie met onze ouders is dit loslaten op een andere manier tastbaar aanwezig. Een sterke vader zien aftakelen en net moeten begraven, en een moeder die geen vat meer heeft op uren en dagen, brengen me telkens een stap dichterbij het moment van definitief loslaten. En op dat moment is het een kracht om te weten dat ze over de grens van leven en dood om ons bekommerd blijven. Door te geloven dat ze worden opgevangen door een God van leven en liefde kan ik loslaten in vertrouwen.

© Weyns

© Weyns

We zien elkaar graag en willen dat delen, met onze familie en vrienden, met de hele gemeenschap, voor God.

Athina: "We willen jou die mooie verhalen uit dat dikke boek voorlezen, hé kleine man."

WE LEGGEN ONZE LIEFDE VOOR ELKAAR IN GODS HANDEN

Vorig jaar vroeg Koen Weyns zijn vriendin Athina De Baetselier ten huwelijk. Vrij snel waren ze het eens dat ze ook voor de Kerk wilden trouwen. Om zich voor te bereiden op het sacrament van het huwelijk volgden ze een weekend bij Encounter. "Vrienden zeiden ons dat dit niet echt hoefde, maar als je dan toch kiest om voor de Kerk te huwen, moet je je hoofd niet in het zand steken", meent Athina.

Ilse Van Halst

Dat huwen voor de Kerk in onze samenleving een tegendraadse stap is, beseffen Koen en Athina heel goed. Katholiek opgevoed, verloren ze als jongere het contact met de Kerk. Enkel op hoogdagen of bij speciale gebeurtenissen gaan ze naar de mis. Toch kiezen ze bewust voor een kerkelijk huwelijk. "Een burgerlijk huwelijk is een heel rationele gebeurtenis. Je tekent een contract dat je ook weer kunt verbreken, terwijl je in een kerkelijk huwelijk echt een verbond voor het leven aangaat", verduidelijkt Koen. Athina valt hem bij: "We zien elkaar graag en willen dat delen met onze familie, onze vrienden en de hele gemeenschap. We willen onze liefde voor elkaar in Gods handen leggen."

“*We vertrokken als ‘ik’ en ‘jij’, maar keerden terug als ‘wij’.*”

Het jonge koppel hecht veel belang aan de christelijke waarden en normen, die ze willen doorgeven aan hun kinderen. "Ja hé, kleine man," lacht Athina tegen hun pasgeboren baby Matthijs, "we willen jou al die verhaaltjes van Jezus vertellen en uit dat dikke boek voorlezen." Om dan ernstig te worden: "We willen hem de weg naar God laten zien. Aan hem om later te beslissen wat hij daarmee wil."

Inkeer en bezinning

Omdat ze hun huwelijk ernstig wilden voorbereiden, besloten ze een weekend voor koppels in de startblokken te volgen bij Encounter. "We willen maar één keer huwen. Daarom is een moment van inkeer en bezinning belangrijk", legt Koen uit. "We wisten niet wat te verwachten. We vertrokken met een blanco blad en keerden tot onze verrassing enthousiast terug." Athina beaamt: "Tijdens het weekend had men

zowel oog voor ons samen-zijn als jong koppel als voor het godsdienstige. Dat was boeiend."

Niet dat het zo gemakkelijk was. "Het was een intens weekend, van vrijdag tot zondag", geeft Koen toe. "We vertrokken van een aantal vragen. Telkens moesten we het antwoord opschrijven, omdat je op die manier dieper in jezelf kunt graven en meer tot de kern doordringt. Maar soms was het erg confronterend." Athina vult aan: "We leerden veel over onszelf en onze relatie. We vertrokken als 'ik' en 'jij', maar keerden terug als 'wij'. We leerden op een andere manier met elkaar praten. Tijdens het weekend is er een basis gelegd waarop we kunnen terugvallen als er een knoop in onze relatie zit."

Humus en uitnodiging

Hoewel het geloof en God ter sprake kwam, overheerste dit niet. "Het christelijke aspect was in de kantlijn aanwezig, als humus en als uitnodiging. Dat apprecieerden we. Hoewel onze kleine uk momenteel al onze aandacht opsloort, kregen we zin om opnieuw naar de mis te gaan, om even stil te staan en tot rust te komen, om onze vreugde en pijn in Gods handen te leggen."

Goed nieuws voor trouwlustigen:

zij zijn welkom van 28 tot 30 juni, van 11 tot 13 oktober en van 29 november tot 1 december. Gehuwden zijn welkom van 5 tot 7 juli, van 23 tot 25 augustus, van 4 tot 6 oktober en van 15 tot 17 november. Info bij Encounter Vlaanderen, 03 825 83 23, info@zininrelatie.be, www.zininrelatie.be.

© OVE

© OVE

De weg kwijt? OVE wil een baken zijn voor wie een relatiebreuk of scheiding meemaakte.

Tijdens een fikse wandeling kan een praatje met wie toevallig naast je loopt, uitgroeien tot een diep gesprek.

THUISKOMEN MET MIJN VERDRIET

Voor een grote groep mensen is het klassieke gezinsmodel geen dagelijkse realiteit meer. Huwelijken en relaties kunnen spaak lopen. Onthaal voor echtgescheidenen, kortweg OVE, wil een antwoord bieden op de noden van mensen die alleen komen te staan na een scheiding of een relatiebreuk.

Ria Boden

Begrip, erkenning, bevestiging, ondersteuning. Daarnaast hunkeren mensen die een scheiding of relatiebreuk meemaken. Ze hebben nood aan plaatsen waar ze kunnen samenkomen, waar ze terecht kunnen met hun verhaal en hun emoties, en waar ze stilaan hun leven opnieuw vorm kunnen leren geven.

OVE of Onthaal voor echtgescheidenen is zulke plaats: een christelijk geïnspireerde vereniging, waarin tal van vrijwilligers al meer dan dertig jaar het beste van zichzelf geven, met respect voor iedere overtuiging. Geruggesteund door CCV in het bisdom Antwerpen richt OVE twee keer per jaar een verwerkingsgroep in voor wie een relatiebreuk meemaakte. Je inschrijven voor een dergelijke verwerkingsgroep is een grote stap, maar wie het aandurft, kijkt er later dankbaar op terug.

“Vandaag denk ik af en toe nog terug aan de periode na mijn scheiding”, getuigt een man die twee jaar geleden voor het eerst deelnam aan een verwerkingsgroep. “Het was toen zo belangrijk voor mij om menselijke warmte te kunnen voelen, en troost te ervaren. We leerden beetje bij beetje onze ontredderde gevoelens te ontrafelen. In het begin werd ik nog overmand door angst voor de toekomst. Ik dacht alleen maar aan overleven. Dankzij deze bijeenkomsten slaagde ik erin de angst om te buigen naar hoop voor de toekomst. Een toekomst waarin ik terug wil leven!”

“OVE is een plek waar ik mocht thuis komen met mijn verdriet, zorgen en problemen die mijn scheiding onvermijdelijk met zich meebrachten. Een veilige haven waar ik me telkens opnieuw mocht gedragen voelen”, blikt een jonge vrouw dankbaar terug. “Die avond was ik tenminste niet alleen met mijn verdriet, mijn boosheid, mijn pijn. In OVE had iedereen

aandacht voor mijn verhaal, mijn beleving met alles erop en eraan. En al snel waren die anderen geen vreemden meer, maar tochtgenoten. Erkenning voelen in deze moeilijke levensfase werkt helend. Er was aandacht voor elke kleine stap die ik deed, waardoor ik weer – of is het meer? – durfde geloven in mezelf.”

Niet iedereen voelt de nood om in een begeleid en gestructureerd gesprek zijn verhaal te delen of over zijn gevoelens te praten. Daarom biedt OVE ook andere activiteiten aan, zoals wandelingen, voordrachten, museumbezoeken, praatcafés, af en toe een weekendje weg en ook een fel gesmaakte jaarlijkse quiz voor de leden en hun familie.

“Wandelingen en museumbezoeken genieten mijn voorkeur”, vertelt een trouw lid van OVE. “Als je aan het stappen bent, is de sfeer minder beladen dan tijdens een verwerkingsgroep. Het leuke is dat er altijd wel iemand uit het gezelschap je zal aanspreken, al is het maar om je naam te vragen. Met wie toevallig naast je stapt, kun je een praatje slaan, dat soms uitgroeit tot een diepzinnig gesprek. Niets hoeft, je bepaalt zelf naast wie je stapt, met wie je wil praten en waarover.”

Voor informatie over OVE kun je terecht bij 03 647 04 02 of ove.antwerpen@gmail.com. Of surf naar www.gezinspastoraal.be/387. Bij Ria Boden kun je terecht voor meer informatie over de verwerking van een scheiding: 03 605 04 90 of boden.ria@gmail.com.

ALS CHRISTEN BEN JE ALTIJD ONDERWEG

FAMILIECATECHESE IN STADSKERN ANTWERPEN

Famcat staat voor familiecatechese of catechese op maat voor elke leeftijd. Dat is precies wat de Antwerpse Stadskern, een samenwerking van de parochies van de Antwerpse binnenstad, wil aanbieden. Omdat “men niet als christen geboren wordt, maar het moet worden”, zoals de Belgische bisschoppen schreven in hun verklaring ‘Volwassen worden in geloof’ van september 2006.

Ilse Van Halst

Elke derde zondag van de maand komen gezinnen bijeen tijdens Famcat. Ouders ontmoeten elkaar, wisselen van gedachten, sluiten vriendschap, kortom, vormen samen Kerk.

© Famcat

Familiecatechese is een voorbeeld van de catechetische gemeenschappen waarover Luc Arens het heeft in zijn boek *Catechese van de weg (La Catéchèse de cheminement)*. Daarin presenteert hij een andere kijk op catechese, die hij omschrijft in termen als ‘intergenerationeel’, ‘levenslang’, ‘parochieel’ of ‘geïntegreerd’. *Relevant* was nieuwsgierig en ging met hem in gesprek. Surf naar www.relevant-bisdomantwerpen.be voor het relaas.

“Geloven is een proces en is nooit af, wij zijn altijd leerlingen die onderweg zijn. Dat inzicht, gekoppeld aan de honger van meerdere gezinnen, bracht ons op de idee om niet enkel de vormelingen via catechese voor te bereiden op het sacrament van het vormsel, maar ook catechese aan te bieden aan hun ouders en hun broers en zussen”, vertelt Pieter Wieërs, coördinator van Famcat. “We breidden ook het catecheseaanbod voor de eerstecommunicanten uit.” Op deze manier ontvangt het hele gezin, van groot tot klein, geloofsverdieping-op-maat. Pieter: “De familiecatechese wil een brug slaan tussen de initiatiesacramenten van doopsel, vormsel en eerste communie, en de weg naar een volwassen geloof. Zo willen we gezinnen helpen groeien in hun persoonlijke geloofsontwikkeling. Vandaag is dat echt geen overbodige luxe.”

Eucharistie

Famcat vindt elke derde zondag van de maand plaats in het centrum van Antwerpen. De zondagse eucharistie staat centraal. “We werken aan een mooie, verzorgde viering met veel symboliek en samenzang waarin parochianen, ouders, kinderen en jongeren zich thuis voelen en waarin we samen werkelijk met de verrezen Heer aan tafel kunnen aanzitten”, legt Pieter uit. Voor de eucharistie begint, knutselen of tekenen de *Minnetjes* (0-6 jaar). De *Tussers* (kinderen tussen de eerste communie en het vormsel) ontdekken heiligen als voorbeeldfiguren voor hun leven en *de eerstecommunicanten* verdiepen zich in het thema eucharistie. De *vormelingen* ontvangen een spreker die getuigt over zijn of haar inzet als christen voor zieken, daklozen, gevangenen en andere kwetsbare groepen uit onze samenleving. Een gastspreker

© Famcat

© Famcat

Voor de allerkleinsten betekent Famcat samen knutselen en tekenen.

Jong en oud wenst elkaar de vrede tijdens de eucharistieviering van Famcat in de kathedraal van Antwerpen.

neemt de *ouders* mee op sleeptouw binnen een bepaald thema.

Elke samenkomst wordt afgesloten met een gezamenlijke eucharistieviering om 12 uur in de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal. “Met deze viering leggen we de noodzakelijke link tussen catechese en het vieren van ons geloof”, verduidelijkt de coördinator. “Nadien komen we gezellig samen met een hapje en een drankje. Zo leren we elkaar beter kennen, sluiten we vriendschap en vormen we Kerk.”

“**De familiecatechese wil een brug slaan tussen de initiatie-sacramenten van doopsel, vormsel en eerste communie, en de weg naar een volwassen geloof.**”

Naast de zondagse Famcat werkte de Stadskern nog andere initiatieven uit. “De vormelingen volgen een catechesetraject in kleine groepjes op woensdag of zaterdag waarin ze de Bijbel en de figuur van Jezus beter leren kennen. Vanuit de idee van het levenslang groeien in geloof, bouwden we de voorbije jaren ook een werking uit voor jongeren na hun vormsel.” Pieter somt op: “De *Friends*, een samenwerking met de jongeren van de Gemeenschap van Sant’Egidio, organiseren geregeld feesten voor eenzame bejaarden in een woon- en zorgcentrum in de buurt, de *Misdienaars* nemen een beurtrol op in de vieringen en de *Plussers* komen geregeld samen voor leuke activiteiten en geloofsverdieping.”

Gratis thuisbezoek

Om kinderen en ouders te stimuleren brengen de medewerkers van Famcat iedereen een bezoek aan huis. “Dat vraagt veel inzet, maar het wordt erg gesmaakt”, weet Pieter uit ervaring. “Tijdens deze bezoeken leren we elkaar beter kennen en groeien vriendschapsbanden. Het werpt ook vruchten af, want door deze familiecatechese groeit een band tussen familie en Kerk.”

De drukke agenda’s, het hollen van de ene activiteit naar de andere, het maakte het vaak moeilijk om als gezin nog tijd voor elkaar te maken. Dit jaar besloten we om met z’n allen naar de familiecatechese te komen: onze vormeling, de broers en zussen, en wij als ouders. Wel, na een jaar voelen we hoezeer we deze momenten van rust, verdieping, samen vieren en gezellig samen zijn, werkelijk nodig hadden. Het is misschien niet de eerste betrachting van Famcat, maar wij zijn als gezin in ieder geval dichter naar elkaar gegroeid. (Getuigenis van een gezin dat het voorbije jaar aansloot bij Famcat)

“Deze getuigenis toont hoe een klein zaadje kan uitgroeien tot een stevige boom, waarin kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen allen een plaats vinden”, bedenkt Pieter. “Gelukkig kunnen we rekenen op een hechte ploeg catechisten die door de jaren heen sterk gegroeid is in aantal, kracht en onderlinge vriendschap.”

“**We willen samen bouwen aan een kerkgemeenschap die tegelijk authentiek en missionair is.**”

Toverformule?

Heeft Famcat een geheime formule ontdekt? “Zeker niet”, lacht Pieter. “Maar we maken wel enkele duidelijke evangelische keuzes: de keuze om naar de mensen te gaan. De keuze om iedereen uit te nodigen en mee te laten werken met zijn of haar talenten. De keuze om de eucharistie en het gebed centraal te plaatsen en goed te verzorgen: een kindvriendelijke viering, die niet kinderachtig is. De keuze om de inzet voor de naasten concreet te maken met inzamelacties en bezoeken aan initiatieven voor armen of eenzamen. De keuze om momenten te creëren waarop aan een gemeenschap wordt gebouwd en daarbij horen ook samen eten, samen drinken en plezier maken. Kortom de keuze om een kerkgemeenschap te bouwen die tegelijk authentiek en missionair is.”

Info bij Pieter Wieërs,
coördinator Famcat, 03 213 99 68,
p.wieers@dekathedraal.be,
www.famcat.be.

Elke derde zondag van de maand om 12 uur ben je welkom in de eucharistieviering met Famcat in de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal.

AAN DE VRAAG TEGEMOETKOMEN

DE MIDDENGENERATIE, EEN ONONTGONNEN TERREIN IN DE KERKGEMEENSCHAP

“Aan wie zullen wij ons geloof en onze engagementen doorgeven?” Deze vraag, in al zijn vormen, is acuut in kerkelijke middens. Aan jongeren? Aan jongvolwassenen? Wat verstaan we onder ‘jong’ in de Kerk? Voor vele betrokkenen is iedereen onder de vijftig al jong. Vijftigers zijn inderdaad vaak de jongste aanwezigen op onze bijeenkomsten.

De jeugddienst van ons bisdom, IJD-Jongerenpastoraal, richt zich op jongeren tussen 12 en 25 jaar. Maar hoe noemen we de groep tussen deze jongeren en de vijftigers? En wie neemt de pastorale zorg voor deze generatie op zich?

Reiner Loos

Wie de term *middengeneratie* bedacht heeft, weet ik niet, maar de vlag dekt de lading wel. Ik verkies deze term boven het vage ‘jongvolwassenen’. Nu ik zelf ruim twee keer achttien lentes tel, vind ik het wat neerbuigend om nog als jongere aangesproken te worden. Ik zit al meer dan achttien jaar niet meer op de schoolbanken, weet je wel. *Middengeneratie* is een mooie neutrale term waarin ik me wel thuis voel: niet meer jong, nog niet oud, en toch wel te onderscheiden van die jongeren en die ouderen.

Gezin en arbeid

Wat is er typisch aan deze middengeneratie? Sleutelwoorden zijn: gezin en werk. We hebben een diploma maar hebben het minder breed dan de generatie van onze ouders. We zijn mobiel, wisselen graag van werkgever en job, kennen onze rechten. Mijn generatie kampt met een enorme keuzevrijheid. Al dan niet trouwen, kinderen krijgen (en wanneer), waar ons settelen: we kunnen het allemaal zelf kiezen. De middengeneratie is handig met elektronica, maar e-mailt meer dan ze faceboekt. Bovenal heeft mijn generatie geen tijd.

Het eigene van mijn generatie wordt nog duidelijker als we haar vergelijken met de andere generaties. De nog jongere generatie is sociaal, snel en slim. Jongeren zijn erg actief op de sociale media. Ter illustratie: de gemiddelde leeftijd van de ruim een miljard facebookgebruikers bedraagt 23 jaar. Klim je naar de vijftig, dan kom je bij de generatie die het financieel goed heeft, graag op vakantie gaat maar helaas ook geen tijd heeft. Pas in de zestig hebben mensen tijd. Dat merk je ook in elke parochie: dit is de generatie van onze actieve vrijwilligers. Deze generatie gaat ook graag op reis en ‘is binnen’. Zeventigers

zijn dan weer zuiniger. Ze vormen trouwens een wat onderschatte categorie in ons vrijwilligersveld.

Op zoek naar zin

Als verantwoordelijke voor gezinsspastoraal binnen CCV in het bisdom Antwerpen behoort de middengeneratie tot mijn opdracht. Ik kan daarbij de vruchten plukken van het onderzoek dat Els Verheyen vorig werkjaar hierover uitvoerde. Zij vertrok van de terechte vaststelling dat de Kerk slechts een beperkt specifiek pastoraal aanbod heeft voor deze generatie. Jongeren komen aan hun trekken in IJD, ouderen voelen zich thuis in de parochie, maar de middengeneratie loopt wat verloren.

“*Jongeren komen aan hun trekken in IJD, ouderen voelen zich thuis in de parochie, maar de middengeneratie loopt wat verloren.*”

Natuurlijk ontmoeten we de middengeneratie geregeld in onze parochies: verloofden, ouders van dopelingen, eerstecommunicanten en vormelingen, maar een band opbouwen lukt niet echt. Jongeren die uitstromen uit de jeugdpastorale activiteiten vinden bovendien weinig of geen aansluiting bij hun parochie. Zou er iets nieuws opgebouwd kunnen worden? Of bestaat er een aanbod dat we niet voldoende kennen? Welk aanbod kunnen we uitwerken om tegemoet te komen aan het verlangen naar gelovige verdieping van deze generatie?

Op gelovig vlak kenmerkt deze middengeneratie zich door weinig kennis maar een

engagement

arbeid

vijfentwintig

vijfendertig

tijd

nieuw

vijfenveertig

keuzevrijheid

doorgeven

religieuze

geloof

gezin

keuzevrijheid

doorgeven

engagemet

zoeken

vijfentwintig

middengeneratie

middengeneratie

© Reiner Loos

onbevangen openheid. Het zijn gelovige, of toch religieuze, zoekers. Hebben wij een aanbod voor zoekende gelovigen waarbij we voor hen relevante thema's aanraken? Zo ja, dan zullen we daarmee naar buiten moeten komen, want in de kerk vinden we deze mensen zelden... Soms heb je geluk en komen ze zelf aan je deur kloppen. Aan de laatste Wereldjongerendagen namen ook wat 'oudere' jongeren deel. Op zoek naar verdieping klopten ze aan bij IJD met de vraag of de jongeren-pastoraal geen aanbod kon uitwerken op hun maat. IJD trok deze vraag open en ging te rade bij CCV, de vormingsdienst van ons bisdom. Hun opzet: verzamelen en doorgeven wat bestaat en zo mogelijk ook nieuwe initiatieven uitwerken.

Een nieuw initiatief

Vanuit deze gesprekken ontstond een nieuw initiatief dat we voorlopig '25+' noemen. Vanaf september 2013 starten een aantal catechetische groepen of gespreksgroepen om het geloof te verdiepen. In een eerste fase willen we vanuit een kleine stuurgroep een vijftal groepen lanceren, verspreid over ons bisdom, voor 25- tot 35-jarigen. We beperken ons tot deze leeftijdscategorie, omdat mensen tussen 25 en 35 jaar een baan zoeken, huwen, kinderen krijgen. 35-plussers hebben meestal schoolgaande kinderen wat volgens ons een ander aanbod vereist.

Concreet werkt een initiatiefnemer telkens een aanbod uit. Bijvoorbeeld: groep X komt maandelijks bijeen op avond 'zus' op plek 'zo' om een aantal thema's uit te diepen. Dit aanbod wordt bekendgemaakt op een website waar geïnteresseerde 25- tot 35-jarigen kiezen wat hen het best past of het meest aantrekkelijk lijkt en zich kunnen aanmelden.

© Thomas

Hebben wij een aanbod voor zoekende gelovigen waarbij we voor hen relevante thema's aanraken? Zo ja, dan zullen we daarmee naar buiten moeten komen, want in de kerk vinden we deze mensen zelden...

Zijn er voldoende deelnemers, dan kan die groep van start gaan.

Het is de bedoeling dat elke groep een jaar lang op weg gaat. Daarna kunnen dezelfde of andere initiatiefnemers een aanbod uitwerken voor het jaar daarop. Dit aanbod vertrekt van de gelovige beginsituatie van de deelnemers en vraagt een engagement op korte termijn. We denken dit haalbaar is, zowel voor de initiatiefnemer als voor de deelnemers.

Momenteel zitten we nog volop in de opstart-fase. Suggesties voor een passende naam voor

dit initiatief (en ook voor de bijhorende website) zijn welkom. Wie zin heeft om deel te nemen, mag gerust contact opnemen. We kijken ook uit naar informatie over reeds bestaande initiatieven voor de middengeneratie.

Info bij Reiner Loos, 03 287 35 77,
reiner.loos@ccv.be.

DE LIEFDE VERGAAT NOOIT

(1 KORINTIËRS 13, 8)

OVER HUWELIJK EN GEZIN, VIJFTIG JAAR NA VATICANUM II

Thuis kijken wij met onze kinderen, ondertussen allemaal twintigplussers, wel eens naar 'Thuis', de soap op één.

Vandaag krijgt 'thuis' een connotatie van relaties en verhoudingen allerhande, die vaak nog weinig te maken hebben met de idealen zoals een Kerk die verkondigt. Vraag is of de grondige herziening van de kerkvisie op het huwelijk en het gezin die Vaticanum II vijftig jaar geleden uittekende, nog wel standhoudt. Waar speelde die conciliaire vernieuwing zich toen af? En zijn we al toe aan een hertaling in deze complexe tijd?

Lea Verstricht

Wat is er gebeurd?

Huwelijk en gezin zijn altijd en in alle culturen belangrijke elementen in de vormgeving van een samenleving. Om een samenleving te ordenen is een goede politieke, economische of juridische structuur onontbeerlijk. In onze contreien gold het 'traditionele' huwelijk van man en vrouw, waarbinnen kinderen geboren worden en opgroeien, lang als hoeksteen van de samenleving.

De Kerk heeft dit altijd ondersteund door het huwelijk en het gezin in de 'natuurorde' te plaatsen die tegelijk ook zo 'door God was gewild'. Die natuurlijke orde kreeg daardoor een goddelijk karakter. En daaraan heeft een mens uiteindelijk niets te zeggen. Tot vijftig jaar geleden was dit de gangbare manier om over het huwelijk te spreken: een instelling, door God gewild, die hoofdzakelijk de bedoeling had de openheid voor kinderen te garanderen en ze groot te brengen. Van liefde tussen de partners was op dat moment geen sprake. De 'goddelijke orde' bood geen ruimte aan de bedoelingen van twee mensen.

Liefde

Misschien is 'liefde' wel de grote vernieuwing van het Tweede Vaticaans Concilie. Zowel in het decreet *Over het lekenapostolaat* als in *Gaudium et Spes* wordt geschreven over het huwelijk en het gezin. Op beide plaatsen wordt de liefde sterk geaccentueerd.

In het decreet *Over het lekenapostolaat* geldt de liefde als de ziel van dat apostolaat. Vanuit die liefde en hun geestelijk leven kunnen leken hun taak in de wereld en in de Kerk vruchtbaar

© Liesbeth Pulinckx

maken. Vanuit die houding wordt de 'vernieuwing van het tijdelijke' een eigen taak die toevertrouwd wordt aan de leken. Daarvoor dient ook de lekenspiritualiteit een eigen karakter te krijgen. Het huwelijk en het gezin, die als een van de terreinen van het apostolaat worden behandeld, blijven benoemd als de "eerste en levenskrachtige cel van de maatschappij" waarin geloofsopvoeding van kinderen belangrijk is, maar evenzeer de oproep om "doorheen hun leven de heiligheid en onontbindbaarheid van het huwelijk tot uiting te brengen en waar te maken".

Gaudium et Spes geeft ook ruimte aan deze twee accenten. Het gaat erom dat partners zich schenken aan elkaar enerzijds en hun kinderen opvoeden anderzijds. De liefde geldt ook hier als bodem voor de relatie en de

© Liesbeth Pulinckx

opvoeding. Trouw en eenheid zijn begrippen die hier onlosmakelijk mee verbonden zijn, eerder dan instelling of natuurlijke (goddelijke) orde. De toestemming van de partners maakt het huwelijk en de trouw tot een gebeuren dat zich kan spiegelen aan het verbond van God en zijn volk. Want ook daarin is het Concilie vernieuwend: naast de louter juridische kijk wordt er een Bijbels-theologische visie ontwikkeld die de wederzijdse liefde tussen partners een eigen (goddelijke) waarde geeft: het huwelijksverbond is daarmee een nieuwe term en realiteit.

Een boodschap die standhoudt?

Het probleem begint als we merken dat de liefde ook altijd menselijk blijft en dus nooit volledig beantwoordt aan het ideaal waarvan de conciliedocumenten uitgaan. Al gauw komt de vraag naar boven wat er gebeurt als de liefde over is. Of wat te doen met de liefde tussen partners van hetzelfde geslacht. In de voorbije vijftig jaar werden pogingen ondernomen door paus Paulus VI en paus Joannes-Paulus II om hier een antwoord op te geven, in respectievelijk een toespraak tot de Rota Romana (1976) en de apostolische exhortatie *Familiaris Consortio* (1981).

“
Wat leert het verbond van God met zijn volk, of van Christus met zijn Kerk, aan de generatie die opgroeit met *Thuis*?
 ”

Zo kregen we van Paulus VI te horen dat de liefde weliswaar de basis vormt, maar dat het jawoord de relatie optilt tot een niveau dat verder gaat dan louter liefde, omdat het jawoord de liefde tot een juridische

instelling maakt die onafhankelijk werkt van de betreffende personen. En Joannes-Paulus II omschrijft het huwelijk als een “totale zelf-gave”, maar tegelijk als “Gods plan”, waardoor man en vrouw ten diepste leren kennen wat het betekent om mens te zijn die geroepen wordt tot liefde.

Het is blijkbaar niet eenvoudig om de liefde van twee mensen als basis voor een huwelijk vol te houden, zonder terug te vallen in preconciliaire schema's of relaties te plaatsen in een natuurlijke of goddelijke orde waaraan mensen niet mogen of kunnen raken. De nieuwe wending die Vaticanum II introduceerde, levert na vijftig jaar meer vragen op dan antwoorden.

Wat doen we met de vrijheid en de verantwoordelijkheid waartoe de mens door God is geroepen? Wat betekenen de woorden van Paulus “de liefde vergaat nooit” in deze context van complexe relatiestructuren? Hoever staat het ondertussen met de lekenspiritualiteit? Kan die groeien vanuit de alledaagse relationele realiteit of is ze daarboven verheven? Wat leert het verbond van God met zijn volk, of van Christus met zijn Kerk, aan de generatie die opgroeit met *Thuis*?

We staan nog maar aan het begin van deze reflecties. Maar ik ben ervan overtuigd dat die denkoefening een weg kan uitstippelen in het labyrint van relaties waarin wij zijn terechtgekomen. De liefde vergaat immers nooit.

© Hilde Wellfens

TE LEZEN:

- Pastorale constitutie *Gaudium et spes*. *Over de Kerk in de wereld van vandaag*.
- Decreet *Over het lekenapostolaat*.
- Joannes-Paulus II, *Familiaris Consortio*.
- Thomas Knieps, *Huwelijk en gezin in het perspectief van Vaticanum II*, in *Rondom Gezin*, 33 (2012), 2-16.

MENSEN OP WEG IN EEN LANGE STOET

PAROCHIE EN SCHOLEN UIT HOOGSTRATEN NEMEN LEERLINGEN MEE
OP SCHATTENJACHT

Vele kinderen uit Hoogstraten lopen mee in de processie. Maar kennen ze het verhaal nog?

*Bedevaarten en processies behoren tot een eeuwenoude cultuur in onze streken. Vandaag is deze middeleeuwse traditie levendiger dan ooit. **Steeds meer processies worden zelfs erkend als Vlaams Cultuur Erfgoed**, zoals de Heilig Bloedprocessie in Hoogstraten. Ze zijn echter meer dan dat, ze geven ook een christelijke boodschap door. Vele kinderen lopen mee in de processie, maar kennen ze het verhaal/Verhaal nog?*

Johan Govaerts

© Paul Hermans

Sinds 1652 worden in Hoogstraten Heilig Bloeddoeken vereerd. Zoals bij tal van processies te lande ligt daar een oorsprongsverhaal aan ten gronde. Dat van Hoogstraten komt uit het Noord-Brabantse stadje Boxtel in Nederland en dateert uit 1380. "Toen pastoor Eligius van den Aker per ongeluk zijn kelk omstootte, kleurden de altaardoeken niet wit maar rood", legt pastoor Bart Rombouts van Hoogstraten uit. Na heel wat omzwervingen belandden ze in de aardbeienstad. "Sindsdien zakken elk jaar twee- tot drieduizend pelgrims af naar Hoogstraten om de processie te bekijken op de eerste en tweede zondag na Pinksteren en op Sacramentsdag", vertelt Rombouts niet zonder trots. "Als het weer meezit, is het echt over de koppen lopen."

Eucharistie

Dat het mysterie van de eucharistie het oorspronkelijke thema van deze processie vormt, is niet verwonderlijk als je dit verhaal kent. Maar wat betekent het? Om kinderen vertrouwd te maken met dit erfgoed en de

betekenis erachter, besloten de scholen en de parochie van Hoogstraten de handen in elkaar te slaan. Op de maandag van de processieweek, 27 mei, zullen ze honderden leerlingen over dit thema informeren en animeren. Lies Leunen, directeur van de Gemeenteschool, vertelt: "De leerkrachten van het vierde leerjaar zijn druk doende om een lessenspakket over het Heilig Bloed uit te werken."

Op schattenjacht

Bloeddoeken uit de middeleeuwen en eucharistie lijken niet direct thema's die kinderen weten te boeien. Toch hoopt pastoor Bart hen er warm voor te maken. Directies en pastoor kozen alvast een spannende invalshoek: de schat in de akker. Marc Van Wijn, directeur van de basisschool Spijker, licht toe: "Het (verhaal van het) Heilig Bloed en de eucharistie zijn een kostbaar iets en worden reeds eeuwen als schat doorgegeven." Pastoor Bart vult aan: "In onze kerk hebben we nog meer schatten, zoals het kruis en de Bijbel. Ook deze worden meegedragen in de processie." En juf Hilde

© Paul Hermans

Op jacht naar de schat. In de Heilig Bloedprocessie of in een kerniskraam?

van het Klein Seminarie trekt dit verder open: "We staan niet alleen stil bij het verloop van de processie, maar gaan nog een stapje verder. Ook in onszelf mogen we immers een schat ontdekken. Zo hebben we allen talenten gekregen. Ook daaraan schenken we aandacht."

"We bieden een geanimeerde een kindvriendelijke gebedsviering aan", verklapt pastoor Bart alvast. Van de drie Hoogstraatse basisscholen tellen de tweede en de derde graad samen maar liefst 361 kinderen die zo zullen kennismaken met de diepere betekenis van de processie. "Door het thema op een speelse manier uit te werken, bijvoorbeeld een vertelling door een schattenjager op zolder die tijdens de viering allerlei voorwerpen uit zijn koffer haalt, hopen we de kinderen nieuwsgierig te maken naar het oorsprongsverhaal van de processie."

De samenzang krijgt een belangrijke rol in de viering: "Er wordt een cd gemaakt met liedjes

die in de klas ingeoeffend worden", vervolgt pastoor Bart. Lies vult aan: "De kinderen schrijven zelf een tekst op een bestaande melodie. Ze inspireren zich daarbij op het verhaal van het Heilig Bloed." De melodie waarop een nieuwe tekst gemaakt wordt is deze van *Waar zou de stad van de vrede zijn* van Hanna Lam en Wim ter Burg. Twee strofen zijn al klaar ...

*Wij maken zondag graag Jezus blij;
met brood en wijn, zo gedenken wij
dat Hij zijn leven voor mensen gaf;
dus ook voor jou en ja, ook voor mij.*

*Heel lang al vieren we Heilig Bloed:
mensen op weg in een lange stoet.
Denken aan Jezus die bij ons is:
in brood en wijn dus ook in de mis!*

Het samen werken aan de viering werkte inspirerend. Collega's sloegen de handen in elkaar en smeedden nog meer plannen. Lies

is enthousiast: "Gekoppeld aan de viering dachten we ook een ontspannende activiteit uit voor de leerlingen. De tweede graad komt voor de viering samen in de Gemeenteschool en zal dan 'schatten' in elkaar knutselen." Marc vult aan: "De leerlingen van de derde graad trekken na de viering naar het Spijker, waar ze onthaald worden op een vrij podium." Hilde toverde zelfs een originele animator uit haar hoed: "Voor de eerste graad plannen we in het Klein Seminarie een optreden van een clown. Hij brengt een programma op maat, gelinkt aan Heilig Bloed en het thema *schatten*."

"Het doet deugd om zo samen te werken", getuigen de pastoor en de directies eensgezind. Pastoor Bart besluit: "Het is een mooi en creatief samenspel van parochie, school, traditie en volksgebruik. Een uitgelezen kans om de rijke traditie van deze processie levend te houden en niet te laten afglijden naar een louter folkloristische uitstap."

© Paul Hermans

Wat is er te zien? Nieuwsgierigheid, een ideale vertrekbasis om kinderen vertrouwd te maken met het christelijke erfgoed van onze processies.

Meer info op de website www.kerknet.be/parochie/353 van de parochie van Hoogstraten. Op www.relevant-bisdontwerpen.be bieden wij onze lezers exclusief een aangepaste versie van het Heilig Bloedverhaal, speciaal geschreven voor de activiteit van dit jaar. Meer nog, omdat de Heilig Bloedstichting dit jaar z'n 125ste verjaardag viert, komt er een gevarieerd feestprogramma. Surf voor meer informatie naar onze website.

GROEP IN DE KIJKER

DE LOODSEN, EEN VINGER AAN DE POLS VAN ONZE SAMENLEVING

© De Loodsen

Op uitstap naar de dierentuin.

Als iemand me vraagt wat De Loodsen zijn, antwoord ik spontaan: “Een wonder.” En dat meen ik. Vanaf het prille begin, vandaag twintig jaar geleden, mocht ik volgen hoe er met een minimum aan mensen en middelen telkens nieuwe projecten werden opgezet en geloodst, en openbloeien. Hoe enthousiaste mensen met de nodige realiteitszin zich belangeloos inzetten. Een samenspel van pastoraal en diaconie.

Frieda Claeys

Een rijk kleurenpalet. Kinderen uit alle culturen vieren mee Witte Donderdag in de Federatie-Noord.

© De Loodsen

In een van de bovenkamers van ‘De Pastorijstraat’ kregen De Loodsen onderdak bij Welzijnszorg/Broederlijk Delen waar coördinator Annemie Luyten al vele jaren pionierde in de animatiedienst. Na een tussenstop in het Begijnhof werd een statig herenhuis op de Sint-Jacobsmarkt een bijenkorf, zoemend van activiteiten, reflectie, Bijbelse en sociale vorming, inspirerende ontmoeting. Een bijenkorf ook gonzend van kerkopvattingen met ruimte voor Joods-christelijke betrekkingen, een Interdisciplinair Kenniscentrum voor Kerk en Samenleving, en dekenale ontmoetingen. Een loods, werkplaats, plek voor bezinning op woensdagmiddag, vormingsstek voor vrijwilligers vanuit oecumenisch perspectief en een secretariaat. Alles met eenzelfde doel voor ogen: een vinger aan de pols van onze samenleving houden.

Aanwezig zijn waar het leven schrijnt. Dat is de rode draad in de werking van De Loodsen. Zo kreeg de vzw als geen ander een zicht op de sociale kaart van de grootstad Antwerpen. Vanuit dat schrijnende leven en in samenwerking met anderen zagen verschillende projecten het daglicht in De Loodsen.

- Je ziet de armoede rondom je, mensen die eenzaam zijn, die materiële hulp nodig hebben, en je zet je schouders onder het *Platform Noodhulp onder Protest*.
- Je ziet vrouwen die eronderdoor gaan, mensen zonder papieren en je biedt huis en aandacht in wat *De Overzet* werd.
- Je durft contact opnemen met straatbewoners, daklozen met of zonder verslaving en je creëert ‘t *Vlot Straatpastoraal*. Je wil met hen op weg gaan, in hoop en wanhoop bij hen blijven, vaak verbonden afscheid nemen.

- En dan zie je nieuwkomers die geen kans hebben om in het reguliere systeem Nederlands te leren en mensen te ontmoeten. Zo ontstond die ‘warme woestijnwind’ *Harmattan*.
- *Tochten van Hoop* gidsen je naar plaatsen waar een nieuwe samenleving vorm krijgt.
- *Kapstok*, de maandelijkse nieuwsbrief, houdt je kleurrijk op de hoogte van de agenda.

Het is waarachtig de parabel van het mosterdzaadje. Dat onooglijk kleine zaadje dat uitgroeit tot een wijdvertakte boom en waarin vele vogels zich nestelen. Twintig jaar zonder enige vorm van subsidie, maar met de steun van vele sympathisanten die begrijpen wat ‘loodsen’ betekenen in een havenstad. Ja, er gebeuren nog wonderen.

De Loodsen feesten op 25 mei vanaf 16 uur in de Sint-Jacobsmarkt 43 met een tentoonstelling, barbecue, toneel en ontmoetingen. Inschrijven voor de barbecue is vereist. Prijs: 5 euro.

Vanaf 20 uur vieren ze in de kerk Sint-Antonius, Paardenmarkt 109 te Antwerpen: getuigenissen, optreden van het koor Frappant, voorstelling van het nieuwe boek *Tochten van hoop* en het spiksplinternieuwe magazine *De Loodsen*. Kaarten bestellen of aan de inkom. Info op 03 234 05 11, info@deloodsen.be, www.deloodsen.be. Prijs: 12 euro.

ESTAFETTE

EEN VRIJWILLIGER UIT DE KERK AAN HET WOORD

Marjan Janssen (34 jaar) is gehuwd en moeder van twee zonen.
Naast haar job als onthaalmoeder is ze als vrijwilligster actief op de Palliatieve Eenheid AZ-Turnhout. Ze ondersteunt er ook de pastorale dienst bij de eucharistievieringen met de patiënten.

© Palliatieve Eenheid AZ-Turnhout

Marjan Janssen

“
Toen mijn vader in 1999 overleed, werd ik voor het eerst geconfronteerd met sterven. Vanuit mijn rouwverwerking voelde ik de nood om families van stervende mensen nabij te zijn. In het cultureel centrum vond ik bij toeval een folder over de palliatieve eenheid van het ziekenhuis. Ze zochten vrijwilligers die patiënten en hun familie wilden ondersteunen tijdens hun verblijf op de eenheid. Na een 'solicitatiegesprek' werd ik opgenomen in de vrijwilligersploeg. Ik ben er nu al twaalf jaar actief. Mijn kinderen weten dat ik stervende mensen bezoek en stellen me soms vragen: 'Is dat besmettelijk?' of 'Ga jij nu ook sterven?' Inmiddels zijn ze gerustgesteld.

Als vrijwilligers moeten we er op de eerste plaats gewoon zijn voor de patiënten en

hen een luisterend oor bieden. Een gesprek ontstaat meestal spontaan als we een maaltijd of koffie aan bed brengen. Ik heb het gevoel dat ik meer terugkrijg van de patiënten dan ik geef. Ze vertellen hun levensverhaal, doorspekt met levenswijsheden en ervaringen. Vaak zijn het heel ontroerende verhalen. Dankzij deze contacten en door deze verhalen leerde ik relativeren en ontdekte ik wat echt belangrijk is in het leven: de liefde. Patiënten, ook eenvoudige mensen, hebben vaak heel wat levenswijsheid in pacht.

Als vrijwilliger kun je weinig of niets veranderen aan de medische toestand van de patiënten, wel aan hun welbevinden. Op onze dienst is er een overvloed aan warmte en affectie. In tegenstelling tot wat vele mensen denken,

lachen we samen heel wat af. Soms maken we een wandeling met patiënten of eten we samen frietjes. Ja, hier wordt intens geleefd. De kwaliteit van de dagen is immers erg belangrijk.

Centrale plaats van de palliatieve eenheid is de living. Daar vangen we familieleden van onze patiënten op. Bij een kop koffie kunnen zij hun verhaal kwijt. Ook zij verdienen onze aandacht en genegenheid. Ook zij hebben er soms behoefte aan om hun hart uit te storten.

“
Ik herken Jezus vaak in de patiënten. God is voor mij het meest aanwezig in mijn medemensen.

© Palliatieve Eenheid AZ-Turnhout

Dankzij de contacten met patiënten leerde Marjan relativeren en ontdekte ze wat echt belangrijk is in het leven: de liefde.

”
Elke keer weer raakt het overlijden van een patiënt je, ook al weet je op voorhand dat de meesten zullen sterven. Na mijn shift op de palliatieve eenheid maak ik wel eens een wandeling in de natuur. Het is een manier om de dingen achter mij te laten of in de handen van God te leggen. Hij moet er dan maar iets mee doen.

Geregeld begeleid ik patiënten naar de eucharistieviering in de kapel van het ziekenhuis. Dat opende opnieuw de deur naar mijn geloof. Voordien was ik een gelegenhedskerkganger. Dankzij de gesprekken met onze patiënten, die vaak uitgroeien tot geloofsgesprekken, en dankzij het goede contact met pastor Jan, kreeg ik opnieuw honger. Inmiddels ben ik lid van een gebedsgroep. Ik herken Jezus vaak in de patiënten. God is voor mij het meest aanwezig in mijn medemensen.

”

DE KIOSK

MEDEDELINGEN

BENOEMINGEN

Jan Eygenraam, norbertijn van Averbode, werd per 1 maart 2013 benoemd tot meewerkend priester in de federatie Meerhout-Laakdal, voor een periode van zes jaar.

Callistus Okponenwu, diocesaan priester van het aartsbisdom Onitsha (Nigeria), werd per 1 april 2013 benoemd tot parochievicaris te Antwerpen, Heilig Hart en tot verantwoordelijk priester voor de Engelstalige Afrikaanse gemeenschappen in het dekenaat Antwerpen, voor een periode van vijf jaar.

ZENDINGEN

Marc De Mol werd per 1 september 2012 gezonden tot pastoraal ziekenhuiswerker in het AZ Middelheim Campus Hoge Beuken te Hoboken en als pastoraal rusthuiswerker in het WZC Hoge Beuken te Hoboken, beide voor een periode van vijf jaar.

Linda Hermans, pastoraal ziekenhuiswerker in het AZ Middelheim (ZNA), Campus Middelheim en Campus Kinderziekenhuis Koningin Paola te Antwerpen, werd per 1 januari 2013 tevens gezonden tot pastoraal ziekenhuiswerkster in het Verpleegtehuis en het WZC Joostens te Zoersel, beide voor een periode van vijf jaar.

Lutgart Rens werd per 1 september 2012 gezonden tot pastoraal ziekenhuiswerkster in het AZ Heilige Familie te Rumst, voor een periode van vijf jaar.

STOPZETTINGEN

Rita Boeren, pastoraal werkster, nam per 28 februari 2013 ontslag als parochieassistente in de federaties Mortsel, Edegem en Boechout-Hove-Vremde.

Paul De Bois, karmeliet, nam per 28 februari 2013 ontslag als lid van de priesterequipe te Antwerpen-Berchem, Sint-Theresia van het Kind Jezus, Luithagen en als pastoor van de parochies Antwerpen-Berchem, De Verrezen Heer, Rooi en Antwerpen-Berchem, Heilig Sacrament, Groenenhoek.

Lodewyk Krokaert, scheutist, nam per 31 december 2012 ontslag als parochievicaris te Essen, Sint-Jan Baptist, Wildert; als meewerkend priester in de federatie Essen-Kalmthout en als pastoraal rusthuiswerker in het WZC Sint-Michaël te Essen.

Christophe Monsieur, norbertijn van Averbode, nam per 28 februari 2013 ontslag als meewerkend priester in de federatie Meerhout-Laakdal.

Theodorus Theo Roeven, norbertijn van Postel, nam per 31 januari 2013 ontslag als meewerkend priester in het WZC Sint-Mathildis te Boechout.

Herman Vermeiren, priester van het aartsbisdom Mechelen-Brussel, nam per 2 april 2013 ontslag als lid van de priesterequipe te Boom, Sint-Catharina, Bosstraat; Boom, Onze-Lieve-Vrouw, Sint-Rochus; Aartselaar-Reet-Schelle, Onbevlekt Hart van Maria; Boom, Heilig Hart; Rumst, Heilige Familie, Vosberg; Rumst, Sint-Jozef, Terhagen; Rumst, Sint-Maria Magdalena, Reet en Rumst, Sint-Pieter.

Cornelius Cor Voordeckers nam per 31 maart 2013 ontslag als pastoor van de parochie Heist-op-den-Berg, Sint-Lambertus.

De bisschop stelt er prijs op bij deze gelegenheid zijn medewerk(st)ers van harte te danken.

OVERLIJDEN

Op 11 maart 2013 overleed te Nijlen Jan-Baptist Amand Verhaegen, voormalig rector van de zusters franciscanessen van Oosterlo te Geel.

Op 6 maart 2013 overleed te Edegem Fernand Nand Bories, norbertijn van Postel, pastoor te Dessel, Heilige Familie, Witgoor en federatiecoördinator te Dessel-Retie.

Op 8 februari 2013 overleed te Lier Ludovicus René Van den Eynde, voormalig pastoor te Herselt, Sint-Servatius.

Op 27 januari 2013 overleed te Brasschaat Frans Martens, lid van de priesterequipe te Zandhoven, Sint-Amelberga; Zandhoven, Sint-Willibrordus, Viersel; Zandhoven, Sint-Stefaan, Massenhoven en Zandhoven, Onze-Lieve-Vrouw-Tenhemelopgenomen, Pulderbos.

Op 23 januari 2013 overleed te Leuven Jan Jozef Van Weert, pastoor te Beerse, Onze-Lieve-Vrouw van Altijddurende Bijstand, Den Hout en te Beerse, Sint-Quirinus, Vlimmeren.

Op 18 januari 2013 overleed te Mol Jozef Jef Geudens, missionaris van het Heilig Hart, meewerkend priester in het WZC Witte Meren te Mol.

Naar jaarlijkse gewoonte nodigde Mgr. Johan Bonny samen met zijn voorganger Mgr. Paul Van den Berghe, de pastores die het afgelopen jaar met pensioen gingen uit op een etentje in het bisschopshuis in Antwerpen. Ze poseerden graag eventjes alvorens aan tafel aan te schuiven. Van links naar rechts op de foto: Mgr. Paul Van den Berghe, Ward Van Haegenborgh, Mgr. Johan Bonny, Hans Eelens en Leo Wens. Eveneens van links naar rechts, maar staand Lode Krokaert, Remy Van Looveren en Hilde Sas, Elfriede Decraene, Marleen Van Gestel (echtgenote van Leo Wens).

© Filip Ceulemans

EEN DUBBELE PROFICIAT

Een van de eerste beelden van kardinaal Jorge Mario Bergoglio als paus Franciscus: zijn verschijning op het balkon van de Sint-Pietersbasiliek in Rome, zowat een uur nadat het college van kardinalen hem tot paus verkoos. "Ik ben aangenaam verrast", wilde Mgr. Johan Bonny graag kwijt in een eerste reactie.

"De verschijning van de nieuwe paus op het balkon is maar een eerste kennismaking, maar die bepaalt toch voor een groot deel het beeld dat we ons van iemand vormen", bedenkt onze bisschop luidop. "We zagen een eenvoudige, bescheiden, warme en vaderlijke figuur, die heel nederig eerst om het gebed en de zegen van de gelovigen vroeg. Dat is een stijlbreuk. Ik ben er zeker van dat hij op vele plaatsen in onze kerkgemeenschap wereldwijd hoop en vertrouwen brengt."

Mgr. Bonny omschrijft Bergoglio als "een pastoraal man, die dicht bij de mensen en dicht bij de armen staat, een spiritueel man ook". Hij meent dat de keuze, voor het eerst, voor een paus uit Latijns-Amerika een boost zal geven aan de Kerk daar. "Het zet de Kerk in Europa tegelijk aan om verder te kijken dan haar eigen tuin", hoopt hij.

Met de naam Franciscus kiest Bergoglio een duidelijk profiel, geeft onze bisschop nog mee. "Net als deze heilige wil hij teruggaan

© Reporters

Op 13 maart werd de Argentijnse kardinaal Jorge Mario Bergoglio verkozen tot paus Franciscus. Op het balkon naast de paus ontwaarden we ook kardinaal Godfried Danneels. De oud-bisschop van Antwerpen was nog net jong genoeg om te mogen deelnemen aan het conclaaf. Op 4 juni wordt de kardinaal tachtig jaar. Proficiat!

naar het evangelie en dat in al zijn eenvoud radicaal beleven. Zijn naam herinnert ook aan de middeleeuwen, tijd van verval, waarin Franciscus nieuw leven bracht, niet door super te organiseren, maar door terug te gaan naar de kern. Dat doet ons vandaag hopen." Hij vervolgt: "Met Bergoglio kozen de kardinalen een herder, niet zozeer een manager, wat niet wegneemt dat hij heel wat bestuurservaring heeft als aartsbisschop van een van de grootste bisdommen van Latijns-Amerika."

Ook zijn ervaring met de sterke opkomst van evangelische bewegingen in Latijns-Amerika zal de nieuwe paus van pas komen, meent Mgr. Bonny. "Zij dagen de Kerk uit: hoe trek je met het evangelie naar de mensen?" Om te besluiten: "Het verhaal van de bevrijdings-theologie is de laatste tijd vaak in linkse hoek geduwd, maar het vertaalt de diepe zorg: hoe aansluiting vinden bij wat er leeft in het volk, de vreugde, maar ook de kommer en kwel." (IVH/Kerk&leven)

Prickelen de bijdragen in dit nummer je interesse en wil je meer weten? Ben je op zoek naar achtergrondinformatie? Raadpleeg de rubriek 'heet van de naald' op www.relevant-bisdomantwerpen.be. Voor een bijdetijdse agenda van de activiteiten en vormingen in ons bisdom, kun je terecht op www.bisdomantwerpen.be. Ben je erop gebrand snel op de hoogte te zijn van de laatste nieuwsjes uit het bisdom Antwerpen, Vlaanderen en de wijde wereld? Dan kun je intekenen op de dagelijkse elektronische nieuwsbrief van KerkNet via www.kerknet.be/actua/content.php?ID=976.

GEVANGENEN ONTMOETEN, IETS VOOR JOU?

Informatieavond over *Tralies uit de weg*

Het project *Tralies uit de weg* is een gespreksgroep binnen de muren van de strafinrichting van Merksplas waar deelnemers van binnen en buiten de gevangenis met elkaar in gesprek gaan.

Jan kent de gevangenis vanbinnen uit en wil over zijn vroegere detentieperiode komen getuigen: hoe heeft hij deze tijd ervaren? Wanneer, waarom en waarmee had hij het moeilijk? Wat gaf hem kracht en deed hem volhouden? Hoe verliep zijn re-integratie in de maatschappij? Daarna geven we meer informatie over het project zelf. Wanneer werd het opgestart? Met welke bedoeling? Hoe gaat het in zijn werk? Iedereen is welkom. Wie achteraf wil deelnemen aan een gespreksgroep, kan zich ook inschrijven.

Wanneer: 30 mei van 19.30 tot 22 uur.

Waar: de buitenkantine van de gevangenis van Merksplas, Steenweg op Wortel 1.

Info: Inge Schellekens, 03 287 35 83. Je mag ook bellen om af te spreken om te carpoolen.

VERANTWOORDELIJKHEID IN DE PASTORALE EENHEID

Hoe netwerken en leiding geven?

De *Visietekst van en voor het bisdom Antwerpen* moedigt de samenwerking tussen de verschillende kerkgemeenschappen sterk aan. Een netwerk van parochies en van andere kerkgemeenschappen (denk aan woon- en zorgcentra, scholen, religieuzen, nieuwe bewegingen) zal gestalte krijgen in een pastorale eenheid. Zulke pastorale eenheid neemt dus, zowel inhoudelijk als organisatorisch, een andere vorm aan dan de vertrouwde parochies. De vorming van pastorale eenheden zal bijgevolg ook een andere aanpak vragen van diegenen aan wie de leiding daarover wordt toevertrouwd.

Hoe kan zulke ruimere structuur bijdragen om Christus tot leven te brengen in onze wereld? Hoe kunnen we een netwerk van verschillende gemeenschappen ontwikkelen dat de eigenheid waardeert en de samenwerking stimuleert? En wat betekent het om leiding te nemen in een globale structuur die lokale kerkgemeenschappen herbergt en waardeert?

In deze vorming gaan we in vier samenkomsten op zoek naar algemene principes van netwerken en leidinggeven. Nadien kunnen we afspreken welke vorming en begeleiding een pastorale eenheid concreet verder nodig heeft. Een vorming op maat dus van hen die daarin een leidinggevende verantwoordelijkheid zullen toebedeeld krijgen.

Heb je al suggesties, of wil je zeker bepaalde thema's behandeld zien, laat het gerust weten. De concrete informatie (plaats, tijd, duur, ...) volgt in de programmabrochure. Hou ze in de gaten.

Contactpersoon: lea.verstricht@ccv.be.

Een overzicht van alle activiteiten die door de verschillende diensten, verenigingen en bewegingen in ons bisdom georganiseerd worden, vind je op www.bisdomantwerpen.be (klik op kalender in de linkerkolom) of via de link op www.relevant-bisdomantwerpen.be.

DOORKIJK

BEZINNING

© Mark Walker

IK ZIE HEM TOCH ZO GRAAG

Bij Genesis 22, 1-19

“

“En Hij zei: ‘Raak de jongen met geen vinger aan en doe hem niets!’”

”

‘Weet Saartje hiervan?’

‘Waar bemoei jij je verdomme mee!’

Bram snauwt zijn antwoord, terwijl hij nerveus op z'n barkruk wiebelt.

Peter had de vraag gesteld. Peter is voorzitter van de KWB, hij kent Bram al lang. Nog van in de Chiro, toen hij leider was en Bram topper.

‘Heb je d'er wel goed over nagedacht, Bram?’

‘Asjeblijft Peter, je weet toch dat ik er niet tegenop kan. Hij zaagt al zo lang aan mijn hoofd. En hij voetbalt zo graag. En je weet toch dat ik onze Jacky niks kan weigeren. Amai, je zou wat meemaken als dit nu niet doorging. Dat weet je toch!’

Peter weet het inderdaad. Hoe Bram zijn zoon Jacky ongelofelijk verwent. Hij heeft het al zo vaak meegemaakt hoe Jacky zijn pa blauwe schenen schopt tot hij zijn zin krijgt. Van een pa die dan zijn schouders ophaalt en verontschuldigend zegt: ‘Ik zie hem toch zo graag.’

En zonet, in 't Pleintje aan de toog, vertelde Bram hem dat hij over een halfuurtje met Jacky naar de stad rijdt, naar de grote voetbalploeg daar. Veel kans dat hij daar een fiks contract versiert – Jacky voetbalt niet slecht. Maar dat is dan ook het enige dat hij met overtuiging doet. Voor school doet hij niks, in de Chiro is hij buitengezet... Peter is er zeker van dat Saartje, Jacky's ma, hier niks van weet. Ze zijn al een tijdje uit elkaar...

‘Verdomme Bram, mag ik nu ook 's doorspreken!?’ Bram schrikt – dit is hij niet gewoon van Peter. ‘Zwijg en luister,’ zegt Peter, ‘en denk erover na voor je weer iets zegt. Herinner je je het verhaal van Abraham die zijn zoon zou offeren?’ Verbaasde ogen van Bram. ‘Jawel,

jawel, je zat bij mij in de catechese, en je vond het een schandig dom verhaal. Wel Bram, weet je wat ik vind? Dat jij verdorie van je zoon je God maakt, en daar alles aan opoffert. En dat je nu zelfs bereid bent je zoon te offeren aan de voetbalgoden. En dat vind jij dan niet stom...’

Bram zwijgt. Slikt. Kijkt Peter met open mond aan.

Ze verlaten zwijgend het café. Op de parking aan de overkant stopt een auto. Saartje stapt uit. ‘Bram, hier ben ik’, roept ze.

‘Ik heb haar gebeld,’ zegt Peter, ‘en ik zou het enorm waarderen als je d'er eerst samen met haar 's uitgebreid over nadenkt.’

‘Vind je 't goed Bram?’ vraagt Saartje. Hij knikt, nog wat verbouwereerd. En geeft Peter vlug nog een harde maar toch vriendschappelijke stomp – zoals vroeger in de Chiro...

Jos Marien

EEN ONGELOFELIJK ENERGIESHOT

JEP!? DAT IS EEN HELE ZOMER LANG NAGENIETEN...

© IJD

Tine De Ridder gaat dit jaar voor het eerst mee als begeleider op JEP!-kamp.

We starten de zomervakantie met een ongelofelijk uitdagend kamp voor jongeren: JEP! De nodige voorbereidingen zijn volop aan de gang, maar een ding staat als een paal boven water: zonder begeleiders en deelnemers geen kamp. Tine De Ridder (22), diehard Tentenkamper en JEPPER, heeft reeds vele jaren ervaring als enthousiast deelnemer. Dit jaar staat ze voor het eerst in de schoenen van begeleider. Haar verhaal begint zestien jaar geleden...

"Amper zeven mocht ik al voor de eerste keer mee op tentenkamp omdat ons moeke een leefgroep begeleidde. Gedurende enkele jaren zat ik in de speelgroep. Op mijn vijftiende kreeg ik de kans om de kleinste kindjes op kamp te begeleiden. Zo deed ik heel wat ervaring op. Het jaar daarop, in 2006, stak ik samen met mijn co-begeleider een week voor drie- tot zesjarigen in elkaar. Als thema kozen we Alfred Jodocus Kwak. Een hele klus, maar ik merkte hoezeer de kinderen ervan genoten. Dat gaf me ontzettend veel voldoening. Ik wist het toen al: groepen begeleiden is echt iets voor mij.

In 2007 besloot ik voor het eerst mee te gaan op tentenkamp als deelnemer. Aan dat eerste kamp hou ik meteen een van mijn mooiste

herinneringen over. Omdat het slecht weer was, bouwden we met onze leefgroep een reuzenschommel IN de sporthal van de school. Wat benijdden de andere tentenkampers ons!

“Mijn mooiste herinnering? De reuzenschommel die we in de sporthal bouwden.”

De eerste keer smaakte naar meer. Op tentenkamp gaan geeft je een ongelofelijk energiestot. Daarom wilde ik er elk jaar opnieuw bij zijn. In mijn vrije tijd was en ben ik druk doende met alles wat met jeugd te maken heeft. Ik stond op het speelplein en de Grabbelpas, was monitor in een tienerwerking, gaf leiding bij de scouts. Maar tentenkamp was 'van mij alleen'. Daar kon ik me volledig geven en droeg ik geen enkele verantwoordelijkheid. Vakantie na vakantie kon ik er mijn batterijen opladen om er de rest van de drukke zomer vol verantwoordelijkheid tegenaan te kunnen.

Nieuwe mensen ontmoeten | is goe zot mogen doen | stil worden bij een deelnemer die een eigen nummer brengt tijdens het free podium | na enkele jaren het menu vanbuiten kennen | vrienden voor het leven maken | met de olifant en het fluwelen boekje gezellig in het Nest | stilvallen tijdens de vredesdans op de fuif | avontuurlijk liggen roeien op een beek | de keukenploeg smeken om een extra nage-rechtjel mijn liefje tegenkomen | vaak de avond pas beginnen als de bar al gesloten is | nog een hele zomer teren op alles.

Dat en nog veel meer betekent JEP! voor mij.

Op Tentenkamp 2011 maakte ik deel uit van de begeleidingsgroep. Deze groep reikt de oudste deelnemers handvatten aan om in de toekomst begeleider te worden op JEP!. We leerden elkaar en onszelf heel wat beter kennen, en ja, af en toe botsten we op grenzen. Maar ik ervoer dat dit nodig is om je te vormen tot iemand die een groep weet te begeleiden en met jongeren op weg kan gaan. Het was een fantastische ervaring.

Diep in mezelf begon er iets te borrelen... Ik ben er klaar voor om wat ik leerde en zelf mee mocht maken door te geven aan andere jongeren, samen groep te vormen en grenzen te verleggen. Samen met mijn te gekke co-begeleider wil ik er iets moois van maken. Ik besef dat mijn kampervaring er helemaal anders uit zal zien, maar bekijk het als een grote uitdaging. Laat JEP! 2013 maar komen!"

JEP! is het jongerenkamp van IJD Antwerpen voor jongeren tussen 12 en 25 jaar. Een ideale zomerse mix van spel en inhoud, ontmoeten en genieten van 1 juli tot 6 juli 2013. Kardinaal van Roey-instituut, Mgr. Donchelei 7, 2290 Vorselaar.
www.ijd.be/jep

© IJD

Info: Jongerenpastoraal IJD - Antwerpen, ijdantwerpen@ijd.be of 03 454 11 44.

JONGERENKATERN

BLIK OP DE WEG

Samen fietsen, vijftien jongeren, het Vlaamse landschap verkennen, op zoek naar eigentijdse en authentieke spiritualiteit, een trappistje drinken, gepimpte fietsen en een volgwagen, pure gesprekken over levenskeuzes, low-budget in ons kleine Belgenlandje, zonnecrème, kloosters, abdijen en tenten, onderweg zijn, groepsgevoel, zadelpijn, gewoon voluit genieten...

Blik op de weg II.

Voor jongeren tussen 16 en 30 jaar.

Van zaterdag 17 augustus tot en met vrijdag 23 augustus.

Meer info? www.ijd.be/antwerpen/vakantie

PLUG & PLAY

Communiefest in de tuin of op vakantie met vrienden? Dan geef ik je graag een zomerse tip voor een Bijbels buitenspel.

Kubb, het Zweedse spel waarbij je houten blokken met stokken moet omvergooien, is waanzinnig populair. Het spel heeft alles om het lijf om je een ganse namiddag vrolijk en geboeid bezig te houden. Nu ja, alles om het lijf... Het blijven natuurlijk wel gewone houten blokken. Of niet?

Wij proberen er deze zomer alvast een biblo-kubb van te maken. De houten blokken worden beschilderd of aangekleed als Bijbelse of religieuze figuren. Zo kun je nu eens Paulus dan weer Lazarus omsmijten. Onder elk blok of figuur kleef je dan een vraag en een groepsopdracht. Wanneer een blok een eerste keer horizontaal gaat, antwoordt de werper individueel op de vraag. Wanneer de tegenpartij daarna dezelfde blok op het terrein omvergooit, voert die als groep de bijhorende opdracht uit.

Uiteraard is het even leuk spelen met heiligen of waarom niet met pausen? Christus de Koning staat in het midden en wordt als laatste geraakt. Wat zou er dan gebeuren?

Foto's en spelregels van mensen die dit zomers gezelschapsspel uitgetest hebben, zijn steeds welkom. Stuur ze door naar ijdtwerpen@ijd.be. Veel speelplezier!

DE BRAAMBES

Tijdens de krokusvakantie trokken we met twintig jongeren naar een cursus 'animator'. Op de laatste cursusdag kregen alle deelnemers een gepersonaliseerde opdracht waarin ze alles wat ze eerder tijdens de week leerden, moesten integreren. Voorwaar geen eenvoudige klus. Op het einde van de dag, die elk jaar opnieuw toch wel wat stress meebrengt voor de deelnemers, merkte iemand het volgende op: "Het was een bijzonder leuke ervaring om iets uit te werken dat ik zelf uiterst moeilijk vond en dat toch tot een goed einde te brengen." Daarvoor doen we het: jongeren uitdagingen aanreiken en groeikansen geven. Het is heerlijk om te zien hoe ze die kansen met twee handen grijpen. (Annemie)

WAS U ERBIJ?

© Mark Walker

Op 28 februari 2013 legde Benedictus XVI zijn pauselijk ambt neer. Op 3 maart ging Mgr. Johan Bonny voor in een dankviering in de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal van Antwerpen. "Vandaag zijn wij als katholieke kerkgemeenschap dankbaar voor wie paus Benedictus XVI geweest is: een diepgelovig man, een christen uit een stuk en een bekwaam theoloog, die op zoek ging naar de kern van ons geloof en die probeerde te verwoorden. Hij was vooral een man van de Kerk, die stond op de echtheid en de schoonheid van het christelijke geloof", loofde Mgr. Bonny hem in zijn homilie.

© Johan Govaerts

Djesus en de Sjepping. Het lijkt wel de titel van een swingende fuif, maar het was het thema van een bruisende vormingsnamiddag in Bergom. Vanuit vijftien parochies namen er maar liefst tweehonderd vormelingen deel aan het federatief basisprogramma vormselcatechese. Op 23 februari leerden ze meer over de betekenis van het vormsel.

© Leen Vandeputte

Wat doe je als iemand uit het buitenland ons land bezoekt? Juist, je trakteert op frieten. Ook Edith Muhindo uit Uganda wist onze nationale lekkernij te smaken. Tijdens de veertigdagentijd was ze te gast in een gezin in Kasterlee. Als medewerkster van Kiima Foods, de partnerorganisatie van Broederlijk Delen in West-Uganda die organische landbouw promoot, getuigde Edith over haar inzet. In het Sancta-Mariainstituut bereidde ze met een klas een typisch Ugandees gerecht. Ze bezocht een geitenboerderij, de lokale wereldwinkel, het rusthuis, een koffiebedrijf, het WEB en werd ontvangen op het gemeentehuis door de burgemeester van Kasterlee en enkele schepenen. Zo werd het werk dat Broederlijk Delen al jaren verricht een beetje meer tastbaar voor de ganse gemeenschap van Kasterlee.

Het waren spannende tijden voor pastoor Jan Verheyen van Lier en zijn kudde. In maart werd er met man en macht gewerkt aan een nieuw altaar in de Sint-Gummaruskerk. Daarmee gaat een droom van pastoor Jan in vervulling. Vanwege de functie van de Sint-Gummaruskerk als collegiale en hoofdkerk van Lier en de stijgende belangstelling voor de bedevaart naar Sint-Gummarus, groeide de nood aan een nieuw stenen altaar met bijpassende ambo op een groter podium als vieringruimte. Het oude altaar dateerde nog van kort na het Tweede Vaticaans Concilie. Toen werd in vele kerken snel een nieuw en vaak veel te klein podium gebouwd met daarop een houten altaar. Een voorlopige oplossing die vijftig jaar lang dienst deed in Lier. Van een bezoek aan de kathedraal van Amiens bracht Jan Verheyen de plannen mee. De Kerkraad zag het helemaal zitten en ook Onroerend Erfgoed was voor de plannen gewonnen. Het nieuwe altaar en ambo zijn uitgevoerd in Franse witte steen uit de Charente om te passen bij het koordoksaal. Het podium bestaat uit wit en zwart marmer, zodat het past bij de bestaande kerkvloer.

Op 21 mei om 19 uur is er een catechesemoment in de kerk over de betekenis en de symboliek van het altaar en van de altaarwijding. Op 26 mei om 10.30 uur wijdt onze bisschop het nieuwe altaar.

© Jan Verheyen

© Jan Kint

Er zijn vele manieren om jonge mensen vertrouwd te maken met de rijkdom van de eucharistie. Een daarvan is Pesach, het feest van de ongezuurde broden, op Witte Donderdag. Op die avond vieren we het Laatste Avondmaal met een verklaring van de Joodse wortels. Immers, "als we Jezus' Joodse wortels niet aanvaarden, gaat een deel van zijn boodschap verloren". Het zijn woorden van emeritus paus Benedictus XVI. Reeds enkele jaren kunnen vormelingen in Deume aanschuiven aan de tafel voor zo'n sedermaal. Dan volgt voorganger Jan Jacobs deels het traditionele ritueel van de Joodse huiskamer en verwijst hij naar wat er in die dagen in en op het tempelcomplex gebeurde. Een indrukwekkende gebeurtenis.

© Filip Ceulemans

Samen met enkele leden van de Werkgroep Mensenrechten in de Kerk onthulde Mgr. Bonny op Stille Zaterdag in de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal een beeld ter nagedachtenis van de slachtoffers van seksueel misbruik in de Kerk. Het beeld, dat de titel 'Esse est percipi' (Zijn is waargenomen worden) meekreeg, stelt een jurk voor gemaakt uit gebroken en vervalmen glas. "Het beeld van Ingrid Rosschaert verschilt van de andere kunststukken in deze kathedraal", merkte Mgr. Bonny op. "De meeste beelden, brandramen en schilderijen stellen composities van imposante figuren voor: mannen en vrouwen gekleed in dure stoffen en rijke gewaden. Het zijn kunstwerken die de menselijke ervaring vergroten en verheerlijken. Dit beeld past niet in deze reeks. Het staat alleen. Het is klein en bescheiden. Het heeft de maat van een kind, niet van een volwassene. Het straalt meer broosheid en kwetsbaarheid uit dan grootheid of kracht. Het is bovendien een leeg beeld: het is een kleed zonder drager. Bij het beeld komt spontaan de vraag naar boven: 'Waar ben je nu?'. Niettemin is het van alle kunstwerken in de kathedraal het meest heldere en het meest doorzichtige. Het lijkt op een lamp die licht uitstraalt. Dat heldere licht contrasteert met de duisternis waarvoor het kind op de vlucht ging."

© Johan Govaerts

We schrijven Rijkvorschel, 11 maart 2013. We zijn aan de slag met de visietekst. Zoals in tal van andere federaties. Deze rode draad van gesprekken in ons bisdom leidt naar de dekenale avonden voor teams die in mei plaatsvinden en een impuls willen geven aan iedereen die met handen en voeten aan de slag is te velde.

In Was u erbij? brengt Relevant een overzicht van het reilen en zeilen in ons hele bisdom. Organiseer je in je parochie of vereniging een leuke activiteit? Bezorg ons een foto met een woordje uitleg via relevant@bisdomantwerpen.be en wij laten het aan ons bisdom weten, via ons blad of op www.relevant-bisdomantwerpen.be. Wie weet, breng je andere mensen wel op een idee...

HET VOORVAL UIT HET LEVEN GEGREPEN

DERBY

Mijn koster heeft een zware dag achter de rug want vandaag moest hij alles klaarzetten en daarna muziek spelen voor de uitvaart van een tot voor kort krasse negentigster die geboekstaafd stond als trouwste en oudste supporter van den Beerschot. Mijn koster heeft zelf ergens in de tachtiger jaren een renteloze lening verschaft aan den Antwerp om de club in weerswil van de eigen kleur uit de rode cijfers te halen. Hij verkocht zijn ziel aan den Antwerp en tegelijk aan de duivel, wat hetzelfde is, in ruil voor een levenslang abonnement. De lening wordt terugbetaald als zijn levensmatch zelf afgefloten zal zijn. Reden waarom hij zijn eeuwig toegangsbewijs onder zijn hoofdkussen bewaart tot hij zelf zijn kop neerlegt en het zal inruilen voor een ander eeuwig toegangsbewijs op het Elyseese sportveld.

Maar mee een schone dienst verzorgen voor een Kielse Rat en een uur lang moeten kijken op de paars-witte sjaal die over de urne gedrapeerd ligt, zet hem duidelijk mentaal buitenspel. "Ik kan je niet helemaal volgen" zeg ik om hem te troosten, "eigenlijk zoude blij moeten zijn met een supporter minder

voor den Beerschot." Mijn troost weegt niet op tegen de verplichting om een deel van de spionkop van de vijandelijke club te moeten tolereren op de voor hem heilige grond van de kapel. "Ik zou maar wat pepperspray gebruiken in plaats van de kwispel" zegt hij argwanend. Ik ben blij dat de dienst sereen verloopt en de hondstrouwe socio's van de spionkop niet na iedere voorbede *Wejo Beerschot* beginnen te zingen.

Op de foto van het gedachtenisprentje kun je de afluivige nauwelijks terugvinden. Zo verscholen zit ze met toeters en bellen achter een spandoek van de geliefde club dat het lijkt alsof ze reeds bij leven in een paarse lijkwade gehuld zat. Verder had de familie weinig moeite met de voorgestelde liturgie behalve dan dat het *In paradisum* vervangen mocht worden door de voze tonen van Vera Lynns *We'll meet again*, bij wijze van waarschuwing aan het adres van de Antwerpsupporters.

Als de dienst afgelopen is en ik de aanwezigen een voor een de hand schud bij het buitengaan, blijft één volkomen gesecculariseerde

hardliner even staan, grijpt ontroerd mijn hand en zegt "ik vond het heel plezant dat gij een sjaal met de kleur van onze club om had", terwijl hij even over mijn paarse stoel aait.

Omdat mijn koster zijn eigen gevoelens bij deze dienst behoorlijk achterover heeft gedrukt, beschouw ik hem verder als een martelaar en zal ik hem te zijner tijd met een rode stola begraven.

Ronald Sledsens

© Hilde Wellfens

relevant

geloof / kerk / mens / maatschappij

Volgende keer:
Dialogoog en samenwerking

www.relevant-bisdomanterpen.be